

Tanúsítások helyzete hazánkban, avagy egy anyagvizsgáló fiú igaz meséje

Az előzetesen tervezett cikk, mint ahogyan a címből is kiderül, a hazai anyagvizsgálók tanúsításáról szólt volna. Szerettem volna bemutatni a kezdetektől a mai napig a vizsgák alakulását, valós adatok felhasználásával. Ehhez adatokat kértem az MHTÉ-től, de sajnos egy 2019-es adatsoron kívül nem kaptam mást.

Ezért inkább következzen egy igaz mese:

Egyszer volt, hol nem volt, de igaz volt, volt egyszer egy fiú. Ezt a fiút közvetlenül a középiskolai érettségi után behívatta magához az iskola igazgatója, hogy megérdeklődjön tőle milyen tervei vannak a későbbiekben. A fiú „nem tudom”-mal válaszolt. A következő kérdés ez volt: „Szeretnél sokat utazni? Mert ha igen, akkor tudok számodra egy szép szakmát. Legyél radiológus!” Átadott egy névjegykártyát és mondta a fiúnak, ha érdeklő, hívja fel a kártyán szereplő számot. Az érettségi 1988. június 14-én volt. A fiú hazament és komolyan elgondolkodott a lehetőségen. „De mi az, hogy radiológus? Lehet, hogy orvos lesz belőlem? Milyen kár, hogy még nem létezik internet!” Gondolt egyet és feltárcsázta vezetékeselefonról a kapott számot. Miután elmondta a vonal túloldalán lévő bácsinak, hogy mit szeretne, másnapra behívták elbeszélgetésre. A bácsi nagyon kedves volt és elmondta, hogy nem lesz orvos, nem embereket fog vizsgálni, hanem anyagot. - Anyagvizsgálat, ez tetszik! - gondolta. Nagyon sok fiatal fiúval találkozott és mindenki nagyon kedves volt. „Itt a helyem!” „Vajon ez csak véletlen volt, vagy a sors keze, esetleg a szakma találja meg a művelőjét? Nagy rejtély.” Túl sokat nem gondolkodott 1988. július 4-én elkezdett dolgozni. Hogy mi szerepelt a munkakönyvében? „Radiológus seg.” Hát ezzel nem dicsekszünk. Telt-múlt az idő, utazgatott és próbálta megtanulni, ellesni a vizsgálatok elvégzésének fortélyait. Még nem igazán értette, mi hogyan működik,

és mit miért kell csinálni, de rengeteg segítség mellett tanulhatott. Mivel volt idő mindenre, felügyelet mellett voltak feladatok, amiket önállóan végezhetett.

Eltelt jó egy év és közölték vele, hogy iskolába kell mennie. „Hurrá! MPV, jelentsen ez bármit is.” Újra munka, újra iskola. Röntgen. „Végre, már nem csak radiológus seg leszek.” Újra munka, újra iskola. Ultrahang. Alig várta a fiú. Soha nem értett belőle semmit, de okosan tudott bólogatni. - Na, talán most megértem. - gondolta. Hát nem! Hosszú, több hónapos iskolák, gyakorlás, újra csak gyakorlás és rengeteg segítség. Türelem a tanároktól és a kollegáktól. Mindez együttesen meghozta a sikert a vizsgákon. Öltöny és hihetetlen vizsgadrukk. Magolás, mert minden tanár vissza akarta hallani az Ő általa nem csak leadott, hanem megtanított anyagot is.

Ez után jött, hogy mondta egy kolléga: „Levizsgáztál, R1 fiam dolgozni! Vár rád egy kis hegesztő iskola, radiográfiai vizsgálat.”

Eltelt egy újabb év és közölték vele ismét, hogy iskolába kell mennie.

- Hurrá! Nem elég az 1. szint, szükség van a 2. szintre is. Most már mindent tudok, ide nekem az oroszánt! - gondolta.

Majd jöttek a vizsgák. Sugárfizika. Tételhúzás: „Maghasadás, láncreakció”. A fiú dadog valamit. Második tétel sugárvédelem. „Védelmi távolságok”. Ezzel nincs gond, ezt tudja. Sikerült ez a vizsga is. Ahogy mondanám „szódával elmegy”.

Sorolhatná az eljárásokhoz köthető vizsgák részletezését, de a lényeg, hogy nem adták ingyen a bizonyítványt.

Ekkor kellett rájönnie, hogy a 2. szint már milyen felelősséggel jár. Nem lesz, aki utána ellenőriz. Neki kell vállalnia a felelősséget a döntéseiért. Ennek ellenére nyugodtan fordulhatott tapasztaltabb kollegáihoz és érezte, hogy ha kérdez, akkor megfelelő döntéseket tud hozni.

Nézzük csak! **Eltelt négy év. Mostantól vállalhat felelősséget az elvégzett munkákért.**

Újabb évek telnek el és felkéri a fiút, hogy volna-e kedve oktatásokon tanítani. A válasz: „Igen!” Ahogy kimondja, már bánja is. Nem érzi magát felkészültnek. De mentora, tanára erősködik, hogy menni fog. Belevágott és az ezt követő 15 évben a mentora támogatásával együtt tanítottak.

De itt még nem ér véget a mese!

A fiú vizsgál, oktat, és ekkor jön, hogy vizsgáztasson is. A válasz: „Igen!” - Mi kellhet még?! - gondolja.

Telnek az évek meseszerűen.

Elérkezünk 2013 évéhez. A MAROVISZ felkérte a fiút, hogy segítsen vizsgáztatási rendszerének a kiépítésében. A válasz ismét: „Igen!”

Mondhatnánk, hogy a mesének itt van vége, ha csak a következő 7 évet vennénk figyelembe. A döntés miatt mind a mentora, mind az addig barátoknak hitt kollegák támadásnak vélték a döntést. De a fiú érezte, hogy a szeretett szakmáért ezzel tehet a legtöbbet. Befejezte az oktatást, mert összeférhetetlennek érezte, hogy esetleg befolyásolhatja a tanulókat a szabad tanúsító választásnál. Kialakított és bevezetett egy online vizsgáztatási rendszert és törekedett arra, hogy a képzőkről levegye azt a terhet, hogy a gyakorlati vizsgát ők biztosítsák. A MAROVISZ biztosított minden infrastruktúrát, hogy profi módon lehessen a vizsgákat lebonyolítani.

Ahhoz, hogy elismert módon végezhesse tevékenységét a Szövetség, újabb megmérettetés várt a fiúra. Akkreditáció. Itt már nem várható segítséget senkitől, mert – leszámítva a MAROVISZ-t – mindenki elpártolt mellőle. Nagy teher hárult rá. De sikerült, mint anno az első MPV vizsgája.

Elkezdte a munkát, de jött a következő kihívás. A MAROVISZ belépett az Európai Roncsolásmentes Vizsgálati Szövetség (EFNDT), valamint a Nemzetközi Roncsolásmentes Vizsgálati Bizottság (ICNDT) által működtetett MRA-ba, melyek kölcsönös elfogadást biztosítanak azon vizsgaszervezetek tanúsítványainak, akik megfelelnek az egységes elvárásoknak. Ezért a Német Roncsolásmentes Vizsgálati Szövetség (DGZFP) auditot tartott, mely pozitív eredménnyel zárult. Az MRA előnye, hogy például

Ausztráliában honosították a MAROVISZ által kiadott tanúsítványokat. Igaz, hogy a kollégának újra kellett vizsgáznia a MAROVISZ-nál, mert nem elfogadottak az MHE által kiadott tanúsítványok. A MAROVISZ többször kezdeményezte a szakmát előre mozdító közös munkát a másik vizsgaszervezettel. A megbeszélések eredménytelenül zárultak.

A MAROVISZ megállapodásokat kötött az oktató bázisokkal, hogy a honosított, egész Európában elfogadott tankönyveket használják. A megállapodást minden képző aláírta, de az egyik másként értelmezi a benne foglaltakat és nem biztosítja a tankönyveket a tanulóknak. Az egyetlen szerencse, hogy ettől a képzőtől nem érkezik vizsgázó a vizsgaközpontba.

A fiú néha úgy érzi, hogy feleslegesen küzd a szakma színvonalának emelésén.

Na, itt a mese vége!

Minden mesének van tanulsága. Ennek csak annyi, hogy hinni és bízni kell magunkban, nem szabad feladni és ne féljünk kérdezni.

Végezetül: A mai napig folynak képzések és vizsgáztatások. De talán a meséből kiderül, hogy közel sem azonos színvonalon. Ezen mindaddig nem is lehet változtatni, amíg tömegcikk az oktatás. Évente 800-1000 fő kap tanúsítványt. Pontos adatok nélkül csak tippelni tudom az újra tanúsítások számát, melyre a megszerzés után 10 évvel kerül sor. Szerintem ez a szám nem éri el a 30%-ot. De nem sokkal jobb a helyzet az 5. évet követő meghosszabbítás esetében sem. Nagyon sok a pályaelhagyó roncsolásmentes anyagvizsgáló. Rájöttek a gyártó cégek, hogy lényegesen olcsóbb saját emberből anyagvizsgálót faragni, mint külső laboratóriummal végeztetni a vizsgálatokat. A képzők ár versenye miatt egyre olcsóbbak és egyre rövidebbek az oktatások. Már nem számít az előírt gyakorlati idő. Senki sem ellenőrzi. Szerintem a pályaelhagyók jelentős száma a gyártók anyagvizsgálóiból tevődik össze.

Sajnos nem tudom a megoldást, de szívesen venném a megkereséseket, hogy visszaállítsuk a szakma színvonalát és elismertségét.

Bartos Zoltán

MAROVISZ

Személytanúsítási Iroda